

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO dla klas IV-VIII

Przedmiotowy system oceniania z języka polskiego jest zgodny z:

- Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych.
- Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej.
- Statutem szkoły, WSO Szkoły Podstawowej nr 14 z oddziałami gimnazjalnymi.

Przedmiotowy system oceniania z języka polskiego określa:

- formy sprawdzania wiadomości i umiejętności uczniów,
- kryteria oceniania poszczególnych form,
- wymagania na ocenę dla poszczególnych klas,
- wymagania na ocenę celującą,
- warunki ubiegania się o ocenę wyższą niż proponowana przez nauczyciela.

W pozostałych kwestiach związanych z ocenianiem, klasyfikowaniem i promowaniem przedmiotowy system oceniania z języka polskiego realizuje założenia z WSO Szkoły Podstawowej nr 14 z oddziałami gimnazjalnymi.

Ocenianie osiągnięć uczniów z języka polskiego - postanowienia ogólne (dla wszystkich klas)

I. Uczeń będzie oceniany z języka polskiego za:

1. Technikę czytania.
2. Dłuższe, samodzielne wypowiedzi ustne na zadany temat – odpowiedź bieżąca.
3. Zadania klasowe, sprawdziany wiadomości.
4. Znajomość treści przeczytanych lektur w formie ustnej lub pisemnej.
5. Sprawdziany rozumienia czytanego tekstu.
6. Dyktanda.
7. Przygotowane i wygłaszane referaty.
8. Różnego typu wypracowania pisemne.
9. Zadania domowe.
10. Samodzielne redagowanie notatki z lekcji.
11. Prowadzenie zeszytu przedmiotowego.
12. Praca na lekcji.
13. Projekty.
14. Inscenizowanie fragmentów dramatu, recytacja tekstów kultury.
15. Zainteresowania polonistyczne:
 - czytanie książek spoza zalecanego kanonu lektur,
 - znajomość aktualnych wydarzeń z życia kulturalnego,
 - udział w różnego typu konkursach.

II. Ustala się następującą hierarchię ocen:

- I kategoria (oceny najbardziej znaczące i tym samym obowiązkowe do zaliczenia):
 - zadania klasowe i sprawdziany podsumowujące poszczególne działy nauczania, zarówno z kształcenia literackiego i kulturowego, jak i z nauki o języku,
 - znajomość obowiązkowych lektur,
 - umiejętność redagowania omawianych form wypowiedzi (prace pisane w domu i na lekcji).
- II kategoria (oceny bieżące, ocenia się tu systematyczność pracy ucznia):
 - odpowiedź bieżąca,
 - rozumienie czytanego tekstu,
 - dyktanda,
 - zadania domowe,
 - notatki z lekcji,
 - zeszyt przedmiotowy,
 - aktywność na lekcji,
 - technika czytania,
 - zadane inscenizacje, recytacje,
 - projekty.
- III kategoria (oceny nieobowiązkowe, ale świadczące o zainteresowaniu ucznia przedmiotem - nie zastąpią ocen z I i II kategorii, ale pomogą nauczycielowi w pozytywnej ocenie ucznia):
 - referaty,
 - zainteresowania polonistyczne.

III. Wymagania na ocenę z poszczególnych form sprawdzania wiedzy:

Ad. 1) Technika czytania:

- ocena dopuszczająca – uczeń czyta w miarę płynnie, przekręca czytane wyrazy, nie przestrzega znaków przestankowych;
- ocena dostateczna – uczeń czyta płynnie, przekręca trudniejsze wyrazy, na ogół przestrzega odpowiedniej intonacji przy interpunkcji;
- ocena dobra – czyta płynnie (ale zdarza się mu przekręcić wyraz trudny lub zająknąć) ze zrozumieniem; poprawnie pod względem artykulacyjnym, właściwie przestankuje;
- ocena bardzo dobra – czyta płynnie, ze zrozumieniem, poprawnie pod względem artykulacyjnym, właściwie przestankuje, stosuje logiczną intonację zgodną z intonacją utworu;
- ocena celująca – czyta płynnie, ze zrozumieniem, poprawnie pod względem artykulacyjnym; właściwie przestankuje, stosuje logiczną intonację utworu, moduluje głos.

Powyższe kryteria nie dotyczą uczniów z wadami wymowy ani z dysleksją, których nie ocenia się za czytanie.

Ad. 2) Ocena wypowiedzi ustnej (bieżącej):

Przy ocenie wypowiedzi ustnej będą brane pod uwagę następujące kryteria:

- zgodność z tematem, zakres wiedzy, poprawność merytoryczna (brak błędów rzeczowych),
- kompozycja wypowiedzi, trójdzielność – wstęp, rozwinięcie, zakończenie,
- styl wypowiedzi, spójność i poprawność językowa, bogactwo słownictwa, konstrukcja zdań.

Ocena dopuszczająca: splota, niepełna odpowiedź; wymagana jest znajomość ponad połowy wiadomości i umiejętności określonych przez nauczyciela; język komunikatywny; dopuszcza się: nieporadne konstrukcje zdaniowe, brak spójności, chaotyczność, błędy językowe, ubogie słownictwo.

Ocena dostateczna: uczeń posiada podstawowe wiadomości; odtwarza wiedzę, mogą wystąpić uproszczenia interpretacyjne, zakłócenia w kompozycji i spójności wypowiedzi; dopuszczalne są błędy stylistyczne i gramatyczne.

Ocena dobra: wypowiedź samodzielna, ale jeszcze nie w pełni opanowane wymagania realizowanego programu nauczania; nie wymaga się wyczerpania zagadnienia; dopuszczalne są nieliczne, drugorzędne błędy merytoryczne i językowe; styl poprawny.

Ocena bardzo dobra: pełna i bezbłędna odpowiedź; planowa i spójna kompozycja; samodzielne argumentowanie, wnioskowanie i ocenianie; włączanie cytatów; styl swobodny, bogate słownictwo, wysoka sprawność językowa; brak błędów językowych.

Uczeń ma prawo dwa razy w semestrze zgłosić nieprzygotowanie do zajęć i brak zadania bez żadnych sankcji.

Ad. 3, 4, 5, 13) Ocena sprawdzianów testowych oraz prezentacji projektów:

Dla klas IV-VIII

0% - 30%	niedostateczny
31% - 50%	dopuszczający
51% - 69%	dostateczny
70% - 89%	dobry
90% - 100%	bardzo dobry

Ad. 3, 8, 9) Wypracowanie pisemne (klasowe lub domowe) będzie oceniane wg następujących kryteriów:

1. Nadkryterium:
 - praca na temat i zgodna z podaną formą wypowiedzi.
2. Temat:
 - oryginalność,
 - stopień rozwinięcia tematu,
 - brak błędów rzeczowych.
3. Kompozycja pracy:
 - trójdzielna kompozycja z zachowaniem właściwych proporcji,
 - spójność tekstu (istnieją językowe nawiązania pomiędzy poszczególnymi częściami pracy),
 - logiczne uporządkowanie.
4. Język i styl:
 - poprawne słownictwo również w związkach frazeologicznych,
 - poprawna odmiana wyrazów oraz łączenie wyrazów w zdania i zdań pojedynczych w złożone,
 - trafnie dobrane środki językowe (nie pojawiają się wulgaryzmy, nieuzasadnione kolokwializmy, wieloznaczność nieuzasadnione powtórzenia wyrazów),
 - styl jasny, zrozumiały.
5. Zapis:
 - interpunkcja,
 - ortografia,
 - staranność i estetyka pracy.
6. Układ graficzny pracy:
 - akapity, co najmniej trzy (wstęp, rozwinięcie, zakończenie), ponadto należy pamiętać o wydzieleniu w sposób graficzny nowych myśli w rozwinięciu.

Uczniowie z orzeczoną dysortografią oceniani są jak powyżej z wyjątkiem punktu 5, gdzie dopuszczalna ilość błędów ortograficznych i interpunkcyjnych to 4 błędy każdego typu. Jako błędy ortograficzne uważa się w tym przypadku (zgodnie z ustaleniami CKE) tylko: niezaczynanie zdania od dużej litery, błędna pisownia: u-ó, ż-rz, h-ch; pozostałe są oznaczane jako błędy graficzne i nie mają wpływu na ocenę. Uczniowie z orzeczoną dysgrafią oceniani są jak powyżej z wyjątkiem punktu 5, gdzie nie jest brana pod uwagę staranność i estetyka pracy, lecz jej komunikatywność.

Ocena dopuszczająca: wypracowanie około 50% na temat. Zawiera nieliczne błędy rzeczowe, poważne uchybienia kompozycyjne. Brak samodzielności sądu, fragmentaryczna argumentacja.

Ocena dostateczna: temat zrozumiany wyjściowo, rozwinięty niewyczerpująco; błędy rzeczowe nie wpływają na ogólne ujęcie tematu, stosunek do rozwiniętego tematu bierny, bez samodzielnych wniosków i spostrzeżeń; zasób słownictwa niezbyt bogaty, forma wypracowania dość poprawna, strona zewnętrzna niezbyt estetyczna.

Ocena dobra: temat zrozumiano właściwie, wyczerpano częściowo; niezbyt bogata treść; brak błędów rzeczowych; wnioskowanie logiczne; układ treści jasny, logiczny; dość bogaty zasób słownictwa; forma w miarę poprawna, wygląd pracy nie budzi zastrzeżeń.

Ocena bardzo dobra: temat został zrozumiany właściwie i wyczerpująco rozwinięty (bogactwo treści); umiejętnie wykorzystane posiadane wiadomości; bogate słownictwo, widoczna jest umiejętność wyprowadzania logicznych wniosków i samodzielnych sądów; poprawna kompozycja pracy, w treści nie ma błędów rzeczowych, a praca cechuje się spójnością; oryginalność ujęcia tematu, estetyczny wygląd pracy.

Ocena celująca: wymagania jak na ocenę bardzo dobrą oraz oryginalność ujęcia tematu, samodzielność, wszechstronna, bogata erudycja polonistyczna.

Ad. 6) Ocena dyktanda:

Dla klasy VII i VIII

Błędy ortograficzne pierwszego rzędu (ó-u, ż-rz, ch-h, pisownia wielkiej i małej litery, pisownia „nie”) – 1 błąd.

Błędy ortograficzne drugorzędne – 0,5.

Błędy interpunkcyjne – 0,25.

Po zsumowaniu błędów uczeń otrzyma ocenę:

5 – jeżeli popełni 1 błąd

4 – jeżeli popełni 2 błędy

3 – jeżeli popełni 3 błędy

2 – jeżeli popełni 4 błędy

1 – jeżeli popełni więcej niż 4 błędy.

Dla klas IV-VI

5- jeżeli popełni 1 błąd

4- jeżeli popełni 2-3 błędy

3- jeżeli popełni 4-5 błędów

2- jeżeli popełni 6 błędów

1- jeżeli popełni więcej niż 6 błędów.

Ad. 7) Ocena referatów:

Przy ocenie będzie brane pod uwagę:

- plan referatu i stopień realizacji tematu,
- prezentacja treści, zaciekawienie słuchaczy, ilustrowanie wypowiedzi,
- bibliografia.

Ad. 10 i 11) Notatki z lekcji i prowadzenie zeszytu przedmiotowego:

Przy ocenie będzie brana pod uwagę ich rzetelność, pomysłowość, staranność.

Ad. 14) Inscenizowanie fragmentów dramatu, recytacja tekstów kultury:

Inscenizacje z reguły ocenia się w skali punktowej ustalonej w zależności od założonych form i celów działań; stosuje się tu schemat punktowania jak przy testach i projektach. Recytację natomiast wg następujących kryteriów:

- ocena dopuszczająca – uczeń opanował pamięciowo więcej niż 50% tekstu, nie wykazał się odpowiednią dykcją, interpretacją czy kulturą żywego słowa,
- ocena dostateczna – uczeń popełnił więcej niż 2 błędy w znajomości tekstu, nie wykazał się odpowiednią dykcją, interpretacją czy kulturą żywego słowa,
- ocena dobra - uczeń poprawnie wygłosił tekst, lecz nie podjął prób interpretacji,
- ocena bardzo dobra – uczeń bardzo dobrze zna tekst; wykazuje się dykcją, kulturą słowa; podejmuje próbę interpretacji, stosując odpowiednie tempo, intonację, natężenie dźwięku,
- ocena celująca – uczeń bardzo dobrze zna tekst; wykazuje się świetną dykcją i kulturą słowa; trafnie interpretuje tekst, stosując odpowiednie tempo, intonację, natężenie dźwięku, środki pozawerbalne.

Ad. 15) Zainteresowania polonistyczne:

Osiągnięcia ucznia z tej kategorii nie powinny być ocenione niżej niż na ocenę dobrą. Są częścią składową wymagań na ocenę celującą.

IV. Wymagania wykraczające na ocenę celującą:

Uczeń otrzyma ocenę celującą, gdy:

- opanował materiał przewidziany w podstawie programowej i programie nauczania na najwyższą ocenę (bardzo dobry),
- jego wiedza z przedmiotu znacznie wykracza poza podstawę programową i jest powiązana ze sobą w systematyczny układ,
- rozumie uogólnienia i związki między nauczonymi treściami, potrafi je wyjaśniać bez jakiegokolwiek ingerencji nauczyciela,
- samodzielnie i sprawnie posługuje się wiedzą dla celów teoretycznych i praktycznych, posiada umiejętność rozwiązywania problemów w twórczy sposób,
- wyróżnia się poprawnym stylem i językiem wypowiedzi, swobodą w posługiwaniu się terminologią naukową, wysokim stopniem kondensacji wypowiedzi,
- proponuje oryginalne rozwiązania świadczące o zainteresowaniach przedmiotem,
- rozwija swe zainteresowania i uzdolnienia przez samodoskonalenie i samokształcenie,
- bierze udział w konkursach przedmiotowych i osiąga wymierzalne sukcesy,
- uczestniczy w konkursach różnego szczebla rozwijających umiejętności polonistyczne (literackie, recytatorskie, teatralne, poetyckie, językowe),
- jest twórcą: podejmuje, np. próby pisarskie, uczestniczy w spotkaniach młodych twórców, pracuje jako redaktor w gazecie szkolnej, klasowej, przygotowuje szkolne i pozaszkolne uroczystości,

- odnosi sukcesy w pozaszkolnych formach aktywności związanych z danymi zajęciami edukacyjnymi; jest finalistą bądź laureatem konkursów i olimpiad przedmiotowych i artystycznych na szczeblu co najmniej wojewódzkim.

Uczeń musi spełniać przynajmniej 90% wymienionych powyżej wymagań.

V. Zasady klasyfikowania i promowania z języka polskiego:

Zasady te określone zostały w Statucie szkoły. Ocena śródroczna i końcoworoczna nie jest średnią ocen, brane są pod uwagę kategorie ocen.

Uczeń może ubiegać się o ocenę wyższą na semestr lub koniec roku szkolnego wyłącznie na zasadach określonych w Statucie, czyli: „na prośbę ucznia, którego stosunek do obowiązków szkolnych jest szczególnie wyróżniający (systematyczne przygotowanie się do lekcji, brak nawet dopuszczonych regulaminem wewnętrznym nie przygotowań, przynoszenie zeszytów i niezbędnych pomocy, właściwa praca na lekcjach i zaangażowanie w proces dydaktyczny) nauczyciel powinien umożliwić mu poprawienie oceny poprzez dodatkowe sprawdzenie wiadomości w ciągu ostatniego tygodnia przed klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej - jego zakres ustala nauczyciel.”

VI. Uwagi końcowe:

- „Ocenianie osiągnięć uczniów...” jest częścią Przedmiotowego Systemu Oceniania nauczycieli języka polskiego, pozostałą jego część stanowią kryteria dla poszczególnych klas.
- Dokument ten oparty został o odpowiednie zapisy z: podstawy programowej, Ustawy o Systemie Oświaty i załączonych zmianach oraz rozporządzeniach, Statutu szkoły – Wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania.
- Sytuacje i przypadki niewspomniane powyżej rozpatruje się w oparciu o WSO.
- Nauczyciel może ustalić dodatkowe zasady niestojące w sprzeczności z PSO oraz aktami prawnymi nadrzędnymi, np. dotyczące nieprzygotowań, form zaliczenia poszczególnych treści programowych, itp.